

ความเท่าเทียมในกฎหมายด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ: ประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา

พงษ์มนัส ดีอด¹

¹มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

E-mail : ¹Pongmanut.dee@gmail.com

Received: April 27, 2020

Revised: July 16, 2020

Accepted: December 3, 2020

บทคัดย่อ

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการบัญญัติถึงการรับรองสิทธิความเท่าเทียมกันในมนุษย์ โดยห้ามไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นเหตุแห่งความพิการ หรือเหตุแห่งสภาพร่างกาย เป็นต้น เมื่อการศึกษาถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม และเครื่องมือในการพัฒนาการประเทศให้มีความก้าวหน้า แต่อย่างไรก็ดีหากสภาพบริบททางการศึกษาไม่เอื้ออำนวยต่อคนพิการ ย่อมส่งผลทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้ ไม่มีโอกาสได้ศึกษา บทความนี้เป็นกรณีวิจัยเชิงเอกสาร. (documentary research) จากบทความวิชาการ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และคำพิพากษา เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ทางกฎหมายเพิ่มเติมถึงแนวทางการพัฒนาการศึกษาของคนพิการเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคม พร้อมกันนี้ เป็นการนำหลักกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายของประเทศไทยที่จะทำให้เกิดโอกาสการส่งเสริมการศึกษาสำหรับพิการในประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาถือได้ว่าเป็นประเทศแรกที่มีการบัญญัติรับรองสิทธิของคนพิการและเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการศึกษาของคนพิการ และมีมาตรการทางกฎหมายช่วยส่งเสริมการศึกษาของคนพิการให้มีศักยภาพสูงขึ้น โดยประเทศไทยควรมีการให้สหวิชาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรการศึกษาเฉพาะตัวบุคคลของคนพิการ พร้อมทั้งมีการส่งเสริมเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้แก่คนพิการที่ถือเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ: กฎหมายการศึกษา, ความเท่าเทียม, คนพิการ

Equality in Educational Law for Persons with Disabilities: Thailand and United States

Pongmanut Deed¹

¹Lecturer, Mahamakut Buddhist University Isan Campus

E-mail: ¹Pomgmanut.dee@gmail.com

Received: *April 27, 2020*

Revised: *July 16, 2020*

Accepted: *December 3, 2020*

Abstract

Nowadays, there is a regulation to support equality of human rights, which there must not have discrimination, either for causes of disability or physical causes. Meanwhile, education has been considered to be a cause of social equality and tool for developing country. However, if educational context is not supported for persons with disabilities, the learners will not be able to access educational system and they will not have opportunity for studying. This article is documentary research from the academic articles, the related literatures and the judgment create additional legal knowledge elements about the ways to develop education support for people with disabilities to promote social equality. At the same time, legal principle from USA is compared with Thai's legal principle which can be seen about better opportunity to support for persons with disabilities in Thailand. The reason is that, USA has been considered as the first country that has regulated to support persons with disabilities, priority on educational support for persons with disabilities, and legal measures to support and also to improve education to be potential for persons with disabilities. Thailand should have multidisciplinary specialists to design the particular curriculum for persons with disabilities and to promote technological devices and facilities for developing quality of education to be effective.

Keywords: Education law, Equality, Disabilities

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ความพิการ” เป็นคำที่ถกเถียงถึงที่มาและความหมายอย่างมากเนื่องด้วยเหตุผลหลายประการ ประการแรก ความพิการในภาษาอังกฤษ “disability” นั้นมีลักษณะการออกเสียงที่พ้องกับเสียงกับคำว่า “inability” แปลว่าการไร้ความสามารถ นักภาษาศาสตร์จึงเห็นว่าเป็นคำที่สามารถใช้แทนกันได้เป็นเพียงเรื่องของการออกเสียงเท่านั้น (Boorse, 2010) ประการที่สอง ความพิการ เป็นคำที่ครอบคลุมเงื่อนไข โดยอาจมีลักษณะการสูญเสียอวัยวะ (ร่างกายและจิตใจ) ที่ติดตัวมาแต่กำเนิดหรือในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ ทำให้ข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตหรือทำให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ (Beaudry, 2016) ประการที่สาม ความพิการ เป็นความหมายในแง่ของการตอบสนองทางสังคมโดยการจัดกลุ่มของกลุ่มคนที่มีการแบ่งแยก เช่น การถูกตีตรา การถูกจัดให้แยกออกจากสังคมเนื่องจากเหตุเชื้อชาติ เพศ ฐานะ ถิ่นกำเนิด ในลักษณะการลดทอนคุณค่าในตัวมนุษย์ (Bickenbach, 1993) เห็นได้ว่า “ความพิการ” นั้นหมายถึงเหตุแห่งสภาพของทางร่างกายและจิตใจไม่ว่าจะถาวรหรือชั่วคราวที่ส่งผลให้เกิดการลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

เมื่อความพิการเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถที่จะเลือกให้เกิดกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ หากเกิดความพิการขึ้นในตัวของมนุษย์แล้วนั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตและประสบปัญหาต่อการรับบริการสาธารณะต่างๆ เช่น เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพได้ง่ายกว่าคนปกติ ความสำเร็จทางการศึกษาที่น้อยลง การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจน้อยลง อัตราความยากจนสูงขึ้น การมีส่วนร่วมกับสังคมที่ถูกจำกัด อย่างไรก็ตามหนึ่งในปัญหาที่สำคัญจากการกล่าวข้างต้นคือ “ด้านการศึกษา” เนื่องจากเด็กที่มีความพิการมีโอกาสน้อยกว่าเด็กในวัยเดียวกันที่จะได้รับการศึกษาในโรงเรียน สามารถพบได้ทั้งในประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้ว มีเพียงเด็กพิการร้อยละ 10% จากคนพิการทั่วโลกที่ได้รับการศึกษาภายในโรงเรียนตั้งแต่ประถม

ศึกษา (World Health Organization, 2011) จึงถือได้ว่าปัญหาด้านการศึกษาสำหรับคนพิการเป็นอุปสรรคประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนให้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการศึกษาถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและเป็นตัวขับเคลื่อนที่ทรงพลังในการพัฒนาประเทศ เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่แข็งแกร่งที่สุดในการลดความยากจน เพิ่มความเท่าเทียมกันทางเพศ สันติภาพ และส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ หากลงทุนด้านการศึกษาให้กับประชาชนทุกคนในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้เกิดผลตอบแทนที่คุ้มค่าและสม่าเสมอในแง่ของรายได้ อีกทั้งปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างความมั่นใจในด้านความเสมอภาคให้แก่ประชาคมโลก (The World Bank, 2020)

ทั้งนี้ ปัจจุบันทุกประเทศต่างให้การยอมรับในเรื่องสิทธิมนุษยชน และความเสมอภาคทางการศึกษา โดยประชาชนทุกคนในประเทศมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาโดยที่ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะด้วยเหตุแห่งกาย ฐานะ สังคม การเมือง เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาถือได้ว่าเป็นต้นเริ่มต้นของการให้สิทธิความเสมอภาค เท่าเทียมกันแก่นักเรียนผู้ที่มีความพิการ ให้ได้รับศึกษาในโรงเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ เนื่องมาจากรัฐธรรมนูญของประเทศสหรัฐอเมริกานั้นถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่เก่าแก่ที่สุดของได้มีการบัญญัติให้สิทธิของบุคคลอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยห้ามรัฐเลือกปฏิบัติต่อประชาชน (Gradia, 2010) อีกทั้งในปัจจุบันมีกฎหมายที่ส่งเสริมการศึกษาสำหรับคนพิการ (Individuals with Disabilities Education Act : IDEA) และพระราชบัญญัติชาวอเมริกันที่มีความพิการ (The Americans with Disabilities Act : ADA) ถือว่ามีวิวัฒนาการยาวนานเป็นอันดับต้นของโลกที่ให้สิทธิของคนพิการในการเข้าการศึกษาได้ เมื่อย้อนกลับมาดูที่ประเทศไทยซึ่งถือได้ว่าปัจจุบันหน่วยงานของรัฐได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาสำหรับคนพิการเป็นอย่างมากโดยดูได้จากรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 (Constitution of the Kingdom of

Thailand, B.E. 2560, 2019) ในหมวดที่ 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 (Education Provision for Persons with Disabilities Act B.E. 2551, 2008) เป็นต้น ที่ได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันกับเด็กในช่วงวัยเดียวกัน ซึ่งหากประเทศใดก็ตามภาครัฐมิได้มีการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพด้านการศึกษาให้แก่กลุ่มคนพิการถือได้ว่าเป็นการขัดขวางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่ทำให้กลุ่มบุคคลเหล่านั้นขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองที่และส่งผลกระทบเป็นปัญหาสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสถานการณ์ของคนพิการในประเทศไทย และเปรียบเทียบกฎหมายที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของคนพิการเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคมระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย และเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่เหมาะสมในประเทศไทยต่อไป

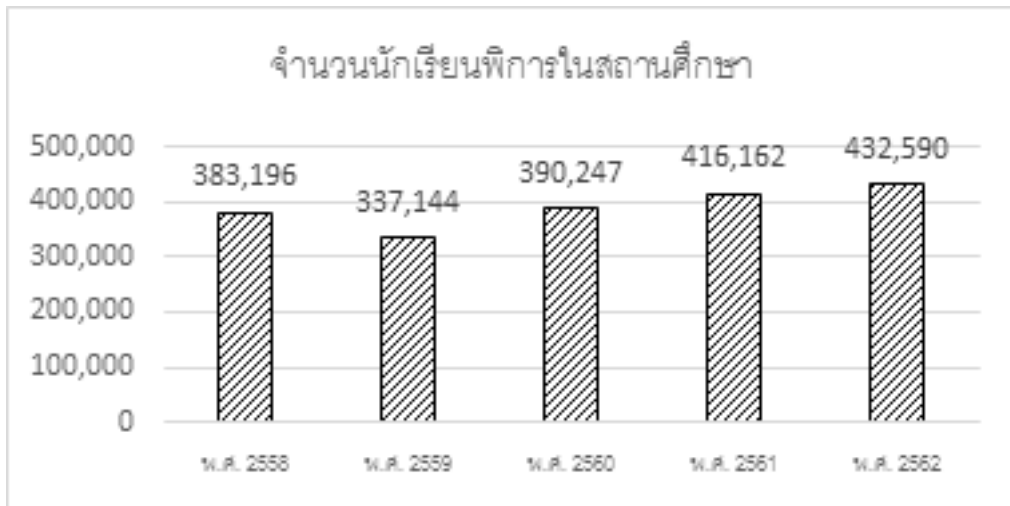
ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร. (documentary research) จากบทความวิชาการ คำพิพากษา วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกฎหมายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งคุณภาพชีวิตของคนพิการด้านการจัดการศึกษาระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรคและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของประเทศไทยเพื่อให้เกิดความเสมอภาค เท่าเทียมกันให้มีมาตรฐานทัดเทียมระดับสากล

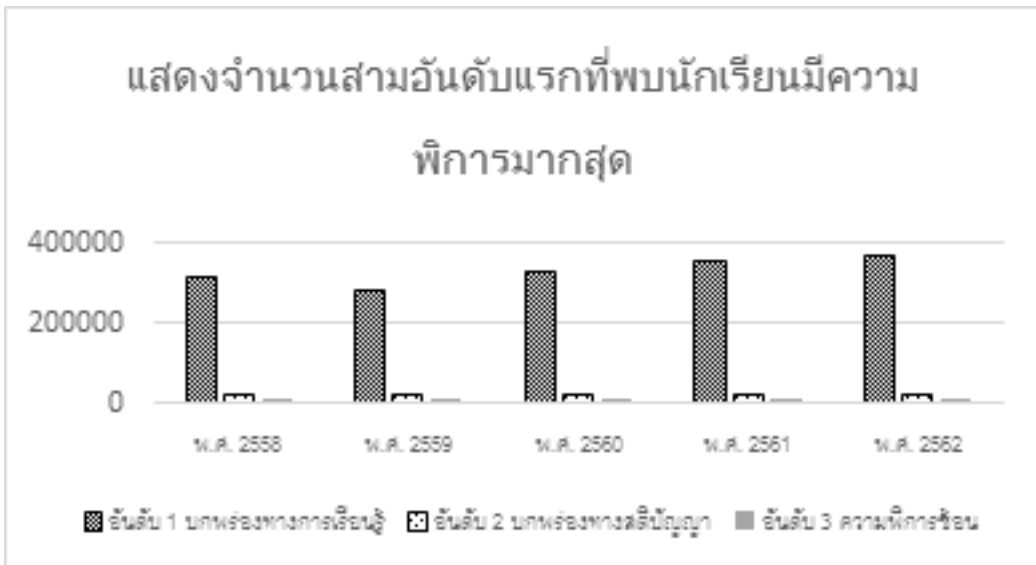
1. สถานการณ์คนพิการในประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการสำรวจสถานการณ์คนพิการโดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2562 (National Statistical Office, 2019) ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลคนพิการประจำปี พ.ศ. 2560 พบ

ว่าในปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนคนพิการประมาณ 3,700,000 คน หรือร้อยละ 5.5 ของประชากรทั่วประเทศ โดยจากการศึกษาสามารถแยกออกเป็นผู้หญิงมีอัตราการพิการอยู่ที่ ร้อยละ 5.7 ของคนพิการ ส่วนผู้ชายอยู่ที่ร้อยละ 5.2 เห็นได้ว่าอัตราการพิการผู้หญิงนั้นสูงกว่าผู้ชาย อีกทั้งยังพบว่าเด็กพิการที่อยู่ในวัยเรียนอายุ 5-17 ปี ที่ไม่ได้รับการศึกษามีถึงร้อยละ 37.8 (รวมเด็กที่ไม่เคยเรียนหรือเคยเรียนแต่ปัจจุบันไม่ได้เรียน) ซึ่งเหตุผลส่วนใหญ่เนื่องจากป่วยหรือพิการจนกระทั่งไม่สามารถเรียนได้ รองลงมา คือ จบการศึกษาแล้ว และมีปัญหาทางความประพฤติ เป็นต้น สำหรับกรณีนักเรียนพิการที่ศึกษาเรียนรวมกับนักเรียนปกติ (Inclusive Education) มีงานวิจัยหลายที่รับรองว่า การศึกษาแบบเรียนรวมถือเป็นการส่งเสริมให้นักเรียน ครู ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันส่งผลให้เกิดความสมดุลในห้องเรียน เช่น ส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียน ส่งเสริมความเอื้อเอื้อ และทำให้นักเรียนรู้สึกถึงความเท่าเทียมกันทางสังคมมากขึ้น (Miles & Singal, 2010; Florian, 2008) จากการสำรวจโดยสำนักงานการศึกษาพิเศษ ปี พ.ศ. 2563 (Special Education Bureau, 2020) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการรายงานผลสำรวจจากสถานศึกษาในพื้นที่ พบว่านักเรียนในโรงเรียนเข้าศึกษาในโรงเรียนที่ถือเป็นการศึกษาแบบเรียนรวมมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบในช่วงห้าปีย้อนหลัง ตามแผนภาพที่ 1 แสดงจำนวนนักเรียนที่เรียนรวมในสถานศึกษา ทั้งนี้หากนำจำนวนนักเรียนที่มีความพิการมาแยกอันดับและแบ่งประเภทย่อยของความพิการจะพบว่าตลอดทั้ง 5 ปี นั้นมีประเภทของความพิการในสามอันดับแรกไม่มีความแตกต่างกัน ดังแผนภาพที่ 2 แสดงจำนวนสามอันดับแรกที่นักเรียนมีความพิการ

ภาพที่ 1 แสดงจำนวนนักเรียนที่เรียนรวมในสถานศึกษา

ภาพที่ 2 แสดงจำนวนสามอันดับแรกที่พบนักเรียนมีความพิการมากที่สุด

อย่างไรก็ตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักเรียนที่มีความพิการนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีความพิการได้เข้าสู่ระบบการศึกษาได้ง่ายยิ่งขึ้นตามตัวไปด้วย ทั้งนี้อาจเกิดจากสถาบันการศึกษาให้ความสำคัญกับนักเรียนพิการมากขึ้นและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนพิการได้เข้าศึกษาเช่น มีการจัดหาสื่อการสอนที่เหมาะสม มีสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา มีเจ้าหน้าที่ให้บริการโดยเฉพาะทางการศึกษา

(Nuchpongchai & Srisurakul, 2019) ซึ่งเหล่านี้ล้วนถือว่าการเสริมสร้างความเท่าเทียมด้านการศึกษาและถือเป็นการปฏิบัติตามมาตรฐานที่เป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาของคนพิการเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคม

เห็นได้ว่าการเท่าเทียมกันทางสังคมนั้นถือเป็นเรื่องที่ทุกประเทศต่างให้ความสำคัญเนื่องจากเป็นมาตรวัดความเจริญก้าวหน้าและการ

เจริญเติบโตในด้านต่างๆของประเทศเช่น สามารถวัดความเป็นประชาธิปไตยของประเทศได้ เนื่องจากสังคมใดที่มีการสนับสนุนให้ประชาชนเกิดการตัดสินใจร่วมของประชาชนทุกคนในสังคมโดยไม่แบ่งเชื้อชาติ เพศ ศาสนา ความพิการย่อมถือได้ว่าเป็นหลักการพื้นฐานที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย (Marmor, 2005) อีกทั้งประเทศที่มีการส่งเสริมความเสมอทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ด้านการเข้าถึงระบบสาธารณสุข ด้านความเสมอภาคทางเพศ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและไม่มีการแบ่งแยกเป็นการสะท้อนถึงการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจที่ดีอีกด้วย (Kabeer & Natali, 2013; Gylfason & Zoega, 2003) ดังนั้นหากมองกลับมาที่ประเทศไทยดูเรื่องการเข้าถึงการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถแยกวิเคราะห์ได้หลายประเด็นดังนี้

2. การวิเคราะห์กฎหมายที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของคนพิการเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคมระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย

2.1 หลักประกันการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนพิการ

แนวความคิดการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ แต่ละประเทศย่อมมีมูลเหตุที่แตกต่างกันออกไป แต่สิ่งที่มีเหมือนกันและถือเป็นหัวใจของทุกประเทศที่ยอมรับและจะต้องปฏิบัติตามคือ เมื่อการเข้าร่วมทำสนธิสัญญาเนื่องจากเมื่อเข้าร่วมลงนามแล้วนั้นย่อมก่อให้เกิดหน้าที่ระหว่างประเทศจะต้องปฏิบัติตามอันถือเป็นหลักประกันระหว่างประเทศและเป็นหลักประกันของประชาชนในชาติ

สนธิสัญญา (Treaties) ตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายและสนธิสัญญา (Vienna Convention on the Law of Treaties) นิยามว่าการที่รัฐมากกว่าสองรัฐขึ้นไปได้ทำความตกลงระหว่างประเทศหรือรัฐ ซึ่งกำหนดกฎเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับ

อย่างชัดเจนไว้โดยเฉพาะระหว่างกันไม่จำเป็นว่าจะเรียกชื่ออะไรก็ตามเช่น อนุสัญญา (Convention) พิธีสาร (Protocol) กฎบัตร (Charter) บันทึกแลกเปลี่ยน (Exchange of notes) เป็นต้น โดยนับตั้งแต่การเจรจา การให้ความยินยอมของรัฐเพื่อผูกพันตามสนธิสัญญาโดยการลงนาม การให้สัตยาบัน การภาคยานุวัติ และบางรัฐอาจตั้งข้อสงวน หรือตีความสนธิสัญญา และเมื่อปฏิบัติตามขั้นตอนในการทำสัญญาครบถ้วนแล้ว ภาครัฐก็มีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาต่อไป เมื่อได้เข้าเป็นภาคีของสนธิสัญญาใดก็ตามก่อให้เกิด พันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญา สอดคล้องกับสนธิสัญญา มิฉะนั้นต้องรับผิดชอบระหว่างประเทศ (Saisunthorn, 2012) เมื่อพิจารณาจะมีสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของคนพิการมีด้วยกัน 3 สนธิสัญญาหลักดังนี้

“...มนุษย์ทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกันมาตั้งแต่กำเนิด อยู่บนพื้นฐานแห่งอิสรภาพ ความยุติธรรม และสันติภาพของโลก พร้อมกันนี้สิทธิดังกล่าวไม่อาจเพิกถอนได้ ถือได้ว่าเป็นความปรารถนาสูงสุดของประชาชนทั่วไปทุกคนที่ได้รับ...” ตัดแปลงมาจากส่วนของอารัมภบทปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยจะเห็นได้ว่าปฏิญญาดังกล่าวเป็นการส่งเสริมการเคารพสากลและการปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (Weller, 2016) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights: UDHR) เป็นผลมาจากประสบการณ์หลังจากการทารุณที่เกิดขึ้นสงครามโลกครั้งที่สองที่ถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนมากที่สุดในประวัติศาสตร์ (De Baets, 2009) เพื่อเป็นหลักการสำคัญในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนมนุษย์ อีกทั้งถือได้ว่าเป็นเอกสารสำคัญในประวัติศาสตร์สิทธิมนุษยชน เนื่องจากการร่างมีตัวแทนที่มีภูมิหลังทางกฎหมายและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันจากทุกภูมิภาคของโลก ดังนั้นสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติในกรุงปารีสได้ประกาศให้การรับรองเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 1948 (United Nation [UN], 2018) โดยประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคี แม้

ประเทศอื่นที่ยังไม่เข้าร่วมเป็นภาคีปฏิญญาฉบับนี้จะไม่ถือปฏิบัติตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศ แต่ก็ถือเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ที่ทุกประเทศจะต้องถือปฏิบัติ (Department of International Organizations Ministry of Foreign Affairs, 2018) โดยข้อที่ 26 ของปฏิญญาดังกล่าวมีการกล่าวถึงว่าทุกคนมีสิทธิในการศึกษา การศึกษาจะต้องให้เปล่าอย่างน้อยในชั้นประถมศึกษาและขั้นพื้นฐาน การศึกษาด้านวิชาการและด้านวิชาชีพจะต้องเปิดเป็นการทั่วไปและการศึกษาระดับสูงขึ้นจะต้องเข้าถึงอย่างเสมอภาคสำหรับบนพื้นฐานของความเหมาะสมกับคุณสมบัติ โดยจากข้อความดังกล่าวเป็นการกล่าวถึงให้ทุกรัฐมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างเหมาะสม เท่าเทียมกัน และเสมอภาคโดยที่ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ อีกทั้งยังมีอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิการศึกษาที่ถือได้ว่าเป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษา

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC) อนุสัญญาดังกล่าวได้รับการรับรองโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2532 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 2 กันยายน 2533 ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 และมีผลใช้บังคับกับไทย เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2535 แต่อย่างไรก็ตามสหรัฐอเมริกาได้ปฏิเสธที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบัน โดยมีข้อเท็จจริงที่ว่ากฎหมายที่มีการบัญญัติในอนุสัญญาดังกล่าวนี้นั้นส่วนใหญ่ได้ปรากฏไว้ในรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่เขียนไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Gradia, 2010) โดยมีใจความสำคัญว่าให้ รัฐภาคีจะต้องยอมรับว่าเด็กที่พิการทางร่างกายหรือจิตใจควรมีชีวิตที่สมบูรณ์และปกติสุขในสภาวะที่เป็นประกันในการส่งเสริมศักดิ์ศรีและการพึ่งพาตนเองรวมทั้งเพื่ออำนวยความสะดวกให้เด็กมีส่วนร่วมในชุมชนอย่างเข้มแข็ง อีกทั้งยอมรับว่าความจำเป็นพิเศษของเด็กพิการควรช่วยเหลือเป็นการให้เปล่าเท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อเป็นหลักประกันว่าเด็กพิการจะได้มีประสิทธิผลและได้รับการ

ศึกษาการอบรมในลักษณะที่ทำให้เด็กสามารถบรรลุผลสำเร็จอย่างเต็มที่ เพื่อเข้ากับสังคมและการพัฒนาตนเองซึ่งรวมถึงการพัฒนาทางวัฒนธรรมและจิตใจได้ด้วย

และในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Rights of the Persons with Disabilities : CRPD) ได้มีการรับการรับรองเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2549 ณ สำนักงานใหญ่แห่งสหประชาชาติในนิวยอร์กและเปิดให้ลงนามเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2550 โดยประเทศไทยเข้าเป็นภาคีโดยการให้สัตยาบันเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 และมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2551 และประเทศสหรัฐอเมริกาได้ลงนามใน CRPD ในปี 2009 ถือเป็นกรอบการทำงานที่สำคัญสำหรับการสร้างกฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับงานที่ครอบคลุมถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของคนพิการทุกคน (Morrissey, 2012) ในส่วนหมวดด้านการศึกษา แบ่งออกเป็น 1.) เนื้อหาของการศึกษาและคุณภาพสำหรับคนพิการนั้นได้มีการกล่าวถึง ให้รัฐภาคียอมรับสิทธิของคนพิการด้านการศึกษาและเพื่อให้สามารถใช้สิ่งเหล่านี้ได้จริงโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติและบนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกัน ให้รัฐภาคีประกันการมีระบบการศึกษาแบบเรียนร่วมในทุกระดับการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจะต้องมีการประกันว่าคนพิการจะไม่ถูกกีดกันจากระบบการศึกษาทั่วไปเพราะเหตุแห่งความพิการ และโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เพราะเหตุแห่งความพิการ พร้อมทั้งเข้าถึงระบบการศึกษาที่มีคุณภาพในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการและการพัฒนาทางสังคมอย่างสูงสุด โดยได้รับการสนับสนุนด้านที่ต้องการในระบบการศึกษาทั่วไปเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพแก่คนพิการ 2.) ด้านผู้สอน ให้รัฐภาคีดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อจ้างครู รวมทั้งครูพิการที่มีความสามารถในการใช้ภาษามือหรืออักษรเบลล์เป็นอีกทางหนึ่งเพื่อเป็นการสื่อสารที่เหมาะสม โดยอาจมีเทคนิคสื่อและวิธีการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนคนพิการ

โดยจะเห็นได้ว่าอนุสัญญาดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้รัฐหรือประเทศที่เป็นสมาชิกหรือภาคียอมที่จะรับรองอนุสัญญาและให้มีการปฏิบัติต่อคนพิการอย่างเสมอภาคบนพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความเท่าเทียมกัน ส่วนด้านการศึกษาศาหรับคนพิการนั้นให้รัฐที่เป็นภาคีมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้คนพิการ อีกทั้งให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมการเรียนรู้เช่น มีเทคโนโลยีที่ช่วยส่งเสริมการสอน ครูที่มีทักษะในด้านการสอนคนพิการ อันถือว่าเป็นการส่งเสริมการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2.2 เปรียบเทียบการส่งเสริมการศึกษาสำหรับคนพิการระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย

ตามที่ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยได้เป็นรัฐภาคีในอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณภาพ สิทธิ ศักดิ์ศรีของคนพิการนั้น ในทางปฏิบัติต้องมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อเป็นการรองรับคุ้มครองถึงสิทธิ ศักดิ์ศรีของคนพิการ เพื่อให้ถือว่าเป็นรูปธรรมอันเป็นหลักประกันคุณภาพชีวิตของคนพิการ ด้านการศึกษาถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา ส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่คนพิการให้ตนเองรู้สึกมีคุณค่า รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่สังคมไม่ปิดกั้น (Edwards & Imrie, 2003) สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นต่อไปได้

2.2.1. วัตถุประสงค์ของการบัญญัติกฎหมายการศึกษาสำหรับคนพิการ

ของการบัญญัติกฎหมายสำหรับคนพิการ โดยประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีวัตถุประสงค์ เนื่องจากการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ (Education Provision for Persons with Disabilities Act B.E. 2551, 2008) ดังนั้น เพื่อให้การบริการและการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการในด้านการศึกษาเป็นไปอย่างทั่วถึงทุกระบบและทุก

ระดับการศึกษา ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาพระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการ (Individuals with Disabilities Education Act : IDEA) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กพิการทุกคนมีการศึกษาที่เหมาะสม โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ที่เน้นรูปแบบการศึกษาพิเศษ โดยออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะของคนพิการและเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาเพิ่มเติมการจ้างงานและการใช้ชีวิตอิสระ อีกทั้งให้แน่ใจว่าสิทธิของเด็กพิการและผู้ปกครองของเด็กดังกล่าวได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย (U.S. Department of Education, 1997)

การให้คำจำกัดความของคนพิการ เนื่องมาจากในแต่ละประเทศย่อมมีการให้คำจำกัดนิยามความหมายของคนพิการที่แตกต่างกันไปในรายละเอียด ทั้งนี้เพื่อให้ได้ค่านิยามของคนพิการ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจที่ตรงกัน ในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 นิยามของ “คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ส่วนพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก 2546 ได้นิยาม “เด็กพิการ” หมายความว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สมอง สติปัญญา หรือจิตใจ ไม่ว่าจะความบกพร่องนั้นจะมีมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง (Child Protection Act, B.E. 2546, 2003) และพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ “คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียน

รู้หรือ ความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป (Empowerment of Persons with Disabilities Act, B.E. 2550, 2007) แสดงให้เห็นได้ว่าจากการบัญญัติทางกฎหมายให้ คำนิยามคำว่า “คนพิการ” สามารถแบ่งออกได้เป็น ความบกพร่องร่างกายและความบกพร่องทางด้านจิตใจที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง

สำหรับคำนิยามความพิการในประเทศสหรัฐอเมริกาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการ 1997 (Individuals with Disabilities Education Act 1997) ได้มีการกำหนดคำนิยามแบ่งออกเป็น 2 กรณี กล่าวคือ 1. ผู้ที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา การได้ยิน ด้านภาษา ด้านสายตารวมถึงทางด้านอารมณ์ และความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2. หมายถึงเด็กที่มีอายุ 3-9 ปี เนื่องจากเด็กในอายุดังกล่าวต้องการพัฒนาการด้านทางการศึกษาที่พิเศษและบริการที่เกี่ยวข้อง “ทารกหรือเด็กวัยหัดเดินที่มีความพิการ” มีความหมายตามที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าในประเทศสหรัฐอเมริกาในการให้คำนิยามใช้เกณฑ์แบ่งออกเป็น 1. ความพิการทางกายภาพที่แสดงออกมา 2. ความพิการโดยใช้อายุเป็นเกณฑ์แต่อย่างไรก็ตามสำหรับในประเทศไทยนั้นมีเพียงการให้นิยามความหมายเพียง “คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

จะเห็นได้ว่าการกำหนดคำนิยาม คนพิการนั้น ประเทศสหรัฐอเมริกามีการกำหนดคำนิยามให้ ความหมายที่กว้างกว่าในประเทศไทยเนื่องมาจากประเทศไทยใช้ลักษณะทางกายภาพที่แสดงออกมาเพียงอย่างเดียวในการให้คำนิยาม ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาได้ขยายความหมายให้หมายความถึงบุคคลมีอายุ 3-9 ปี ด้วยแม้ยังไม่พบความพิการอยู่ใน ความหมายรวมถึงคนพิการอีกด้วย

2.2.2. สาระสำคัญของกฎหมายส่งเสริมการศึกษาคนพิการในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการสนับสนุน การศึกษาของคนพิการอยู่ในพระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาสำหรับคนพิการภายในประเทศสหรัฐอเมริกาให้เหมาะสมโดยไม่มีค่าใช้จ่ายอีกทั้งได้รับบริการสนับสนุนค่าใช้จ่ายสาธารณะภายใต้การกำกับดูแลของประชาชนและทิศทางและไม่มีค่าใช้จ่าย โดยเป็นไปตามมาตรฐานของหน่วยงานการศึกษาของรัฐ ตั้งแต่ระดับโรงเรียนอนุบาลที่เหมาะสม โรงเรียนประถมศึกษาหรือการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และประเทศไทยนั้นได้มีการบัญญัติกฎหมายไว้ในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 โดยได้มีการกำหนดให้สิทธิของคนพิการ กล่าวคือ ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา อีกทั้งสามารถเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น พร้อมกันนี้ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

ดังนั้นจากการกำหนดสิทธิหน้าที่ในพระราชบัญญัติการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการของทั้งสองประเทศนั้นสามารถนำประเด็นต่างๆ มาวิเคราะห์เจาะลึกในรายละเอียดที่รัฐของแต่ละประเทศให้ประกันการศึกษาของคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ ไว้ดังนี้

ประการแรก โดยจะเห็นได้ว่าทั้งสองประเทศให้การศึกษแก่คนพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายอย่างไรก็ตามในประเทศไทยนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดูแลค่าใช้จ่ายของคนพิการคือกระทรวงศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ กล่าวคือได้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้จ่ายในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง มีครูประจำโรงเรียนทำหน้าที่ในการคัดกรองเด็กที่มีความพิการแล้วส่งรายชื่อเด็กที่พบความบกพร่องรายงานไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อของบประมาณในการสนับสนุน แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาศาธารณะฟรีของคนพิการนั้นมีกระทรวงศึกษานั้นมีหน้าที่ในการสนับสนุนเงินให้แก่กระทรวงมหาดไทยเพื่อทำหน้าที่ในการจัดสรร อุปกรณ์ ตลอดจนค่าตอบแทนบุคลากรทางการศึกษาที่ถือว่าเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการเพื่อแสดงให้เห็นว่ากระทรวงมหาดไทยได้มีความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการตรวจสอบและกำกับดูแลโปรแกรมการศึกษาของคนพิการและข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยมีคำพิพากษาในคดี Cedar Rapids Community School District v. Garret F. Garret. ที่ถือว่าเป็นหลักการการศึกษาของคนพิการที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายกล่าวคือ Garret เป็นนักเรียนซึ่งอัมพาตและต้องใช้เครื่องช่วยหายใจเนื่องจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์เมื่อเขาอายุสี่ขวบ ในระหว่างวันที่โรงเรียนเขาต้องการผู้ดูแลส่วนตัวเพื่อดูความต้องการการดูแลสุขภาพของเขาซึ่งรวมถึงการสวนปัสสาวะ แม่ของเขาถามว่าคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อให้จัดหาบริการพยาบาลที่จำเป็น อย่างไรก็ตามคณะกรรมการปฏิเสธที่จะจัดหาพยาบาล พ่อ

แม่ร้องขอต่อศาลตามพระราชบัญญัติการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้พิพากษาฎหมายในศาลสูงของประเทศสหรัฐอเมริกาตัดสินว่าให้คณะกรรมการโรงเรียนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบจัดหาบริการพยาบาลให้แก่ นักเรียน เนื่องจากคณะกรรมการโรงเรียนจะต้องให้ทุนสนับสนุนการบริการที่เกี่ยวข้องอีกทั้งหลักประกันว่านักเรียนจะสามารถเข้าศึกษาได้ เห็นได้ว่าการศึกษสำหรับคนพิการในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ได้มีการสนับสนุนอุปกรณ์ต่างๆ ทั้งทางตรง เช่น อุปกรณ์ทางการศึกษา เงินสนับสนุนทางการศึกษา ส่วนการสนับสนุนทางอ้อมจัดหาเครื่องช่วยหายใจ เครื่องช่วยฟัง เป็นต้น เช่นนี้เพื่อให้คนพิการได้เข้าถึงระบบการศึกษาอย่างสะดวกและเท่าเทียมกับนักเรียนปกติได้ (Rains, 1999)

ประการที่สอง สำหรับเครื่องมือเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้แก่คนพิการเพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษา ในประเทศไทยนั้นได้มีการจำกัดนิยามว่า เครื่องมือ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ หรือบริการที่ใช้สำหรับคนพิการโดยเฉพาะ หรือที่มีการดัดแปลงหรือปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคล เพื่อเพิ่ม รักษา คงไว้ หรือพัฒนาความสามารถและศักยภาพที่จะเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร รวมถึงกิจกรรมอื่นใดในชีวิตประจำวันเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ แต่สำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกาคำว่า “อุปกรณ์เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก” หมายถึงรายการชิ้นส่วนของอุปกรณ์หรือระบบผลิตภัณฑ์ไม่ว่าจะได้มาในเชิงพาณิชย์จากชั้นวางดัดแปลงหรือปรับแต่งที่ใช้ในการเพิ่มรักษาหรือปรับปรุงความสามารถในการทำงานของเด็กพิการ แต่ไม่รวมถึงอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ได้รับการปลูกฝังการผ่าตัดหรือการเปลี่ยนอุปกรณ์ดังกล่าว เห็นได้ว่าประเทศไทยได้นิยามความหมายของคำว่า “อุปกรณ์เทคโนโลยีอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ” ที่กว้างกว่าประเทศสหรัฐอเมริกา พร้อมทั้งประเทศไทยยังให้ความสำคัญกับเครื่องมือที่เป็นเครื่องช่วยในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลสำหรับคนพิการ ตัวอย่างคำพิพากษาที่ให้หลักการ

ว่าโรงเรียนจะต้องจัดอุปกรณ์ เทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการศึกษานักเรียนที่มีความพิการเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการให้เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความ โดยคดีนี้ระหว่าง Board of Educ. v. Rowley 1982 กล่าวคือ Amy Rowley เป็นเด็กพิการทางการได้ยินโรงเรียนจัดหาเครื่องช่วยฟังเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนอีกทั้งทางอีกถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการบำบัดการพูด แต่พ่อแม่ของเธอต้องการให้ทางโรงเรียนจัดบริการล่ามภาษามือที่มีคุณภาพในห้องเรียนเพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือเธออีก ทางโรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่าล่ามไม่จำเป็นเพราะต่อ Rowley เนื่องจากเธอมีความก้าวหน้าทางวิชาการและยังสามารถเข้ากับสังคมได้ ครอบครัวเธอจึงได้ฟ้องร้องต่อศาลโดยอ้างว่าเธอถูกปฏิเสธตามพระราชบัญญัติการศึกษาเพื่อคนพิการกำหนดไว้ เนื่องจากโรงเรียนกำลังปฏิเสธโอกาสที่จะทำให้เธอได้พัฒนาศักยภาพ อีกทั้งถือว่าไม่ได้รับความเสมอภาคให้เท่ากับนักเรียนคนอื่นๆในโรงเรียนดังนี้ ศาลฎีกาได้ตัดสินว่าเธอไม่ได้รับการศึกษาของรัฐที่เหมาะสมและไม่เสียค่าใช้จ่าย “free appropriate public education” (FAPE) เนื่องจากเธอมีโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายได้เต็มศักยภาพเทียบเท่ากับโอกาสที่มอบให้กับเด็กคนอื่นๆ ดังนี้โรงเรียนต้องจัดหาล่ามภาษามือให้กับ Amy Rowley จึงได้ข้อสรุปว่ากฎหมายนี้ชี้ให้เห็นว่า “เจตนาของพระราชบัญญัตินี้เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาที่รัฐมอบให้กับเด็กพิการสามารถให้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่และเหมาะสมสำหรับการพัฒนาการของนักเรียนที่มีความพิการ (Yell, Katiyannis, & Hazelkorn, 2007).

ประการที่สาม การส่งเสริมให้คนพิการสามารถเลือกลักษณะการศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยประเทศไทยนั้น นักเรียนที่มีความพิการสามารถที่เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความเป็นอิสระทางการศึกษาของคนพิการ ให้กับเด็กพิการทุก

คนสามารถกำหนดเวลาโดยละเอียดเพื่อให้ตนเองสามารถบรรลุเป้าหมายในระดับสูงสุดและเหมาะสมเด็กพิการรวมถึงเด็กที่อยู่ในสถานพยาบาลได้รับการศึกษา ร่วมกับเด็กที่ไม่พิการและในชั้นเรียนพิเศษด้วยแต่อย่างไรก็ตามในพระราชบัญญัติความพิการของชาวอเมริกัน ในมาตรการป้องกันเด็กที่มีความพิการนั้น ได้มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีความพิการได้มีส่วนร่วมในการจัดวางการศึกษาของเด็กและต้องถือได้ว่าเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา อีกทั้งหากผู้ปกครองไม่สามารถที่จะจัดการศึกษาของเด็กได้ ผู้ปกครองก็อาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่เห็นว่าสมควรเป็นผู้จัดรูปแบบการศึกษาให้แก่เด็ก เห็นได้ว่าทั้งประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา มีการส่งเสริมการเรียนรู้ของคนพิการให้สอดคล้องกับรูปแบบและความถนัดของตนเอง แต่มีข้อหนึ่งของพระราชบัญญัติความพิการของชาวอเมริกันที่มีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม

ประการที่สี่ คุณภาพการศึกษาของเด็กพิการ สำหรับประเทศไทยมีรูปแบบการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษาของคนพิการภายใต้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลหรือ Individualized Education Program (IEP) ซึ่งมีชื่อเรียกเหมือนกับประเทศสหรัฐอเมริกาแต่กระบวนการจัดการประกันคุณภาพมีรูปแบบที่แตกต่าง ในประเทศไทยเน้นให้ผู้เรียนมีผลการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพรวมถึงการจัดการหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้อัตนศึกษาทดสอบทางการศึกษา ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคลเพื่อจบการศึกษาไปแล้วนั้นสามารถที่จะเปลี่ยนผ่านไปสู่สภาพแวดล้อมใหม่ได้ ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกา ให้มีโปรแกรมการศึกษารายบุคคล (Individualized Education Program : IEP) เป็นลักษณะการบันทึกข้อความที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เห็นพัฒนาการของเด็กแต่ละคนที่มีความพิการให้เกิดการพัฒนาทบทวนและแก้ไขให้มีพัฒนาการทางการศึกษาให้ดีขึ้น (Office of Special Education and Rehabilitative Services, 2000) ตามตัวอย่าง

คดีในประเทศสหรัฐอเมริการะหว่าง Andrew F. v. Douglas County School District. (2017) มีข้อเท็จจริงว่า Andrew ถูกวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กออทิสติกจึงถือได้ว่าเป็นนักเรียนที่มีความพิการ เขาจึงมีสิทธิได้รับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาเพื่อคนพิการ พร้อมทั้งนี้ทางโรงเรียนต้องจัดทำหลักสูตร IEP เนื่องจากเป็นหลักสูตรเฉพาะบุคคลที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความพิการ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อ Andrew ได้เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนของรัฐบาลเป็นระยะเวลาถึง 4 ปี พ่อแม่กลับเห็นว่า Andrew ไม่มีพัฒนาที่ดีขึ้นจึงได้ย้ายลูกไปโรงเรียนเอกชนที่มีเชี่ยวชาญในการให้การศึกษาคือออทิสติก พ่อแม่ของเขาจึงฟ้องต่อศาลเพื่อเรียกค่าชดเชย ค่าเสียเวลา ค่าเล่าเรียนของโรงเรียนเอกชน ศาลสูงของสหรัฐอเมริกาจึงได้ตัดสินโดยปฏิเสธคำขอของผู้ปกครองสำหรับการชำระเงินคืน โดยสรุปว่าโรงเรียนของ Andrew ได้จัดให้เขาได้รับการศึกษาสาธารณะที่เหมาะสมโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแล้วเนื่องจากศาลพิจารณาเห็นว่าควรให้ความเคารพต่อความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่โรงเรียน อีกทั้งหลักสูตร IEP มีความสมเหตุสมผลเพื่อให้เด็กแต่ละคนมีความก้าวหน้าที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของเด็กอยู่แล้ว (Yell & Bateman, 2017) หรือในอีกมุมหนึ่งในคดี Polk v. Cent Susquehanna Intermediate โดยมีข้อเท็จจริงว่า Christopher Polk เป็นเด็กพิการอย่างรุนแรง เมื่อเขาอายุ 14 ปี สติปัญญาของเขาเท่ากับเด็กเด็กวัยหัดเดิน พ่อแม่จึงส่งเขาโรงเรียน ได้รับการศึกษาของเขาโดยหลักสูตรประกอบด้วยการเรียนรู้ทักษะชีวิตขั้นพื้นฐานเช่นการให้อาหารและการแต่งตัว รวมทั้งในระหว่างช่วงของวันเขาจะต้องได้รับการบำบัดทางกายภาพจากนักกายภาพบำบัดที่มีใบอนุญาต ซึ่งอยู่ในหลักสูตร IEP แต่พ่อแม่ของเขาอ้างว่าการบำบัดอย่างเข้มข้นในโรงเรียนส่งผลต่อการทำงานของคริสโตเฟอร์อย่างมีนัยสำคัญ พ่อแม่ของเขาจึงได้ฟ้องศาลให้มีการยกเลิก หลักสูตร IEP ของลูกตน ศาลตัดสิน โรงเรียนใช้มาตรฐานที่ไม่ถูกต้องในการประเมินการศึกษาของคริสโตเฟอร์ จะเห็นได้ว่า

ในประเทศสหรัฐอเมริกาขึ้นการจัดหลักสูตร IEP ในเชิงวิชาการไม่สามารถที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายได้เนื่องจากศาลสูงของประเทศสหรัฐกันไว้แนวทางคำพิพากษาว่าผู้จัดทำหลักสูตรนั้นถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญจึงควรเคารพในความสามารถ แต่หากเป็นเรื่องการพัฒนาทางกายภาพเช่น การพัฒนากล้ามเนื้อ การบำบัด สามารถที่จะฟ้องร้องให้ยกเลิกหลักสูตรได้เนื่องจากการพัฒนาทางกายภาพเป็นสิ่งที่สามารถแสดงออกหรือบ่งบอกถึงลักษณะอาการความรู้สึกได้โดยตรง (Valentino, 2006).

ประการที่ห้า คุณสมบัติของครูผู้สอนในประเทศไทย ให้ครูการศึกษาพิเศษในทุกสังกัดมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนพิเศษตามที่กฎหมายกำหนด และให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์มีการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ องค์ความรู้ การศึกษาต่อเนื่องและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกา ต้องมีใบรับรองสถานะเต็มรูปแบบในฐานะครูการศึกษาพิเศษ หรือผ่านการตรวจสอบใบอนุญาตครูการศึกษาพิเศษของรัฐ อีกทั้งสำเร็จการศึกษาขั้นต่่าปริญญาตรี จึงเห็นได้ว่าเรื่องคุณสมบัติผู้สอนนั้นทั้งสองประเทศไม่มีข้อแตกต่างกัน เนื่องจากมีลักษณะคุณสมบัติและคุณวุฒิทักษะในการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้พิการที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีด้านการศึกษา

ประการที่หก การให้คำปรึกษาระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง สำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกามีการให้คำปรึกษาโดยเป็นหน้าที่ของหน่วยงานการศึกษาภายในท้องถิ่นหรือหน่วยงานการศึกษาของรัฐที่จะต้องให้คำปรึกษากับผู้ปกครองของเด็กที่มีความพิการเพื่อออกแบบการออกแบบและพัฒนาการศึกษาพิเศษและบริการที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งหากผู้ปกครองมีความสงสัยว่าเด็กมีความบกพร่องหรือไม่นั้น ทางโรงเรียนก็ต้องมีกระบวนการและวิธีการเพื่อค้นหาเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยเป็นการทำหน้าที่ร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ แต่สำหรับในประเทศไทยนั้นยังไม่ได้มีมาตรการการให้คำแนะนำ

ร่วมกับผู้ปกครองสำหรับกรณีที่เป็นบุตรของตนประสบปัญหาเป็นคนพิการ ที่จะนำไปสู่สร้างความร่วมมือในพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการให้ดีขึ้น

อย่างไรก็ตามสำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาสำหรับคนพิการนั้นมีความแตกต่างกันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ เช่น ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี คุณภาพบุคลากรทางการศึกษา ฐานคิดทางการศึกษาที่มีความเชื่อแตกต่างกันในด้านความพร้อมของผู้เรียน และความเชื่อว่าการศึกษานำไปสู่ชีวิตที่ดี (La Salle, Roach, & McGrath, 2013; Zorek, and Raehl, 2013) โดยสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้เกิดความแตกต่าง สำหรับสิ่งที่เหมือนกันในทางกฎหมายระหว่างสองประเทศ คือ ฐานคิดในเรื่องการส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางสังคม และการส่งเสริมสิทธิทางการศึกษาของพลเมืองในประเทศ

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบันคนพิการในประเทศไทยมีอัตราจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปีแต่ในการศึกษาพบว่ามีคนพิการจำนวนไม่น้อยไม่ได้เข้าสู่ระบบการศึกษาเนื่องจากเหตุและปัจจัยหลายประการ เช่น มีฐานะยากจน เจ็บป่วยจนไม่สามารถเข้ารับการศึกษได้ เป็นต้น ดังนั้นภาครัฐจึงควรให้ความสำคัญต่อการศึกษาสำหรับคนพิการเนื่องมาจากการลงทุนทางการศึกษาในทรัพยากรมนุษย์นั้นถือได้ว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าสำหรับการพัฒนาประเทศและเป็นตัวชี้วัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้อีกด้วย

นอกจากนี้การส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของคนพิการระหว่างประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา มีสิ่งที่เหมือนกันคือ ด้านค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่ภาครัฐให้การส่งเสริม สนับสนุน และด้านคุณสมบัติของผู้สอนคนพิการที่จะต้องมีความรู้ตามมาตรฐานที่กำหนด อย่างไรก็ตามสิ่งที่ต่างของการส่งเสริมการศึกษาของผู้พิการคือ ด้านเครื่องมือเทคโนโลยีการสนับสนุนการศึกษาสำหรับคนพิการ ด้านการส่งเสริมให้คนพิการสามารถเลือกเรียนรู้อยู่ด้วย

ตนเอง อีกทั้งทางด้านรูปแบบมาตรฐานและการประกันคุณภาพ และสุดท้ายด้านการให้คำปรึกษา ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ทั้งนี้การสังเคราะห์งานด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องสำหรับการส่งเสริมการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเปรียบเทียบประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และชาติพันธุ์ทำให้เกิดมุมมองการยอมรับคนพิการเข้าสู่สังคมโดยไม่เกิดการแบ่งแยก อีกทั้งเป็นประเทศแรกที่มีการบัญญัติกฎหมายในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับคนพิการและมีวิวัฒนาการทางกฎหมายมาอย่างยาวนานและต่อเนื่องถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้เป็นแกนในการเปรียบเทียบศึกษากับประเทศไทย

ปรากฏการณ์สำคัญที่เห็นได้จากการเปรียบเทียบกฎหมายและวรรณกรรมต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับคนพิการนั้น ประเทศสหรัฐอเมริกามีการส่งเสริมการศึกษาอย่างรอบด้านเช่น การให้เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษาจากภาครัฐที่ถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมด้านการศึกษาแก่คนพิการ มีความร่วมมือในการสร้างหลักสูตรของนักเรียนพิการที่เกิดจาก เด็ก ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญรวมกันในการออกแบบหลักสูตร และมีการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เป็นการอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการให้สามารถมีพัฒนาการที่ดีขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สำหรับประเทศไทยมีเพียงเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาเฉพาะในห้องเรียน ยังไม่เกิดการสร้างความร่วมมือระหว่างทางด้านโรงเรียนและผู้ปกครองเพื่อที่จะเป็นการพัฒนาศักยภาพของคนพิการอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่บ้านและโรงเรียน แต่หากเป็นการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือการเรียกร้องสิทธิของคนพิการประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมีการฟ้องร้อง ในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น หลักสูตรการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการในชั้นเรียน หรือการรักษาพยาบาลที่โรงเรียนจะต้องมีการส่งเสริมเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาให้เท่าเทียมกันนักเรียนในวัยเดียวกัน

ให้ดีขึ้น ประเทศไทยมีเพียงกฎหมายออกมารองรับสิทธิเท่านั้น ยังไม่ได้มีการป้องกันของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียสำหรับในกฎหมายฉบับดังกล่าว อาจเกิดจากกฎหมายฉบับดังกล่าวของประเทศไทยเพิ่งได้มีการบัญญัติขึ้น หรือการส่งเสริมการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศไทยมีความเพียงพอ หรือคนพิการยังเข้าไม่ถึงระบบการศึกษาจึงยังไม่ทราบสิทธิของตน ดังนั้นเพื่อให้เกิดส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนพิการที่สูงขึ้นและความเท่าเทียมกันกับคนในสังคม ทุกคนในสังคมล้วนถือได้ว่าเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพและส่งเสริมดังกล่าวที่ว่า “เพราะความแตกต่างมีความงาม”

ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศไทย

1. หน่วยงานภาครัฐควรสร้างความร่วมมือ

และให้คำแนะนำระหว่างทางด้านโรงเรียนและผู้ปกครองเพื่อให้เป็นการพัฒนาศักยภาพคนพิการ

2. ในด้านหลักสูตรควรที่จะบูรณาการจากสหวิชาชีพเข้ามาร่วมในการออกแบบหลักสูตรเฉพาะตัวบุคคล มิใช่เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะออกมาจากส่วนกลางที่สามารถใช้กับทุกคน (one size fits all)

3. ควรมีการขยายนิยามการ “เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้แก่คนพิการ” ให้มีความครอบคลุมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในชีวิตประจำวันของคนพิการด้วยมิใช่เพียงจำกัดเพียงแต่สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษาเท่านั้น

4. หน่วยงานของรัฐและภาคประชาสังคมควรที่จะทำหน้าที่ตามบริบทของตนอย่างเข้มแข็งเพื่อให้เกิดการเข้าถึงสิทธิด้านต่าง ๆ ของคนพิการให้มากขึ้น ที่เป็นการส่งเสริมความเท่าเทียมทางสังคม

เอกสารอ้างอิง

- Beaudry, J. S. (2016). Beyond (models of) disability?. *The Journal of Medicine and Philosophy : A Forum for Bioethics and Philosophy of Medicine*, 41(2), 210-228.
- Bickenbach, J. (1993). *Physical disability and social policy*. Toronto and London: University of Toronto Press.
- Boorse, C. (2010). “Disability and medical theory.” in *Philosophical Reflections on Disability*, D. C. Ralston and J. Ho (eds.), *Dordrecht: Springer*, 55–90.
- Child Protection Act, B.E. 2546. (2003). *Government Gazette*, 120(95A), 1-12.
- Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2560. (2019). *Royal Thai Government Gazette*. Retrieved on 20 May 2020. from <https://www.krisdika.go.th/th/law/?lawld=1>
- De Baets, A. (2009). The impact of the universal declaration of human rights on the study of history. *History and Theory*, 48(1), 20-43.
- Department of International Organizations Ministry of Foreign Affairs. (2018). *UN Sanctions*. Retrieved 25 February 2018 from http://www.mfa.go.th/thai_inter_org/contents/files/policy-20180622-160201-419708.pdf.
- Department of International Organizations Ministry of Foreign Affairs. (2015). *International covenant on economic, social and cultural rights*. Retrieved from <http://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/icescrt.pdf>.

- Education Provision for Persons with Disabilities Act B.E. 2551. (2008). *Government Gazette*, 125(28A), 1-13.
- Education Provision for Persons with Disabilities Act B.E. 2551. (2008). *Royal Thai Government Gazette*. Retrieved on 21 May 2020. Retrieved from <https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=686515&ext=htm>.
- Edwards, C., & Imrie, R. (2003). Disability and bodies as bearers of value. *Sociology*, 37(2), 239-256.
- Empowerment Of Persons With Disabilities Act, B.E. 2550. (2007). *Government Gazette*, 124(61), 1-18.
- Florian, L. (2008). Inclusion : Special or inclusive education : Future trends. *British Journal of Special Education*, 35(4), 202-208.
- Gradia, K. (2010). *Convention on the rights of the child : The united states lags behind*. Retrieved from <https://www.humanium.org/en/usa-and-crc/>
- Gylfason, T., & Zoega, G. (2003). Education, social equality and economic growth : A view of the landscape. *CESifo Economic Studies*, 49(4), 557-579.
- Kabeer, N., & Natali, L. (2013). Gender equality and economic growth : Is there a win win?. *IDS Working Papers*, 2013(417), 1-58.
- La Salle, T. P., Roach, A. T., & McGrath, D. (2013). The Relationship of IEP Quality to Curricular Access and Academic Achievement for Students with Disabilities. *International journal of special education*, 28(1), 135-144.
- Marmor, A. (2005). Authority, equality and democracy. *Ratio Juris*, 18(3), 315-345.
- Miles, S., & Singal, N. (2010). The education for all and inclusive education debate : Conflict, contradiction or opportunity?. *International journal of inclusive education*, 14(1), 1-15.
- Morrissey, F. (2012). The united nations convention on the rights of persons with disabilities : A new approach to decision-making in mental health law. *European Journal of Health Law*, 19(5), 423-440.
- National Statistical Office. (2019). *Disability survey B.E. 2560*. Retrieved February 24, 2020 from <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/Press.Release/2562/N29-03-62-1.aspx>.
- Nuchpongchai, P., & Srisurakul, T.S. (2019). Administration and support services for students with disabilities in the colleges under the office of vocational education commission. *Journal of Education Naresuan University*, 21(3), 167-179
- Office of Special Education and Rehabilitative Services. (2000). *A Guide to the Individualized Education Program*. Retrieved 25 February 2018. Retried from <https://www2.ed.gov/parents/needs/speced/iepguide/iepguide.pdf>
- Rains, R. E. (1999). Cedar Rapids Community School District v. Garret F. *scope of 'related services' under American special education law*.11(2), 121-126
- Saisunthorn, C. (2012). *International law*. Bangkok Thailand: Winyuchon.

- Special Education Bureau. (2020) *Report the total number of with learning disabilities*. Retrieved February 24, 2020, from <http://specialbasic.specialset.bopp.go.th/specialbasic/download/student>
- The World Bank. (2020) *Education*. Retrieved February 10, 2020, from <https://www.worldbank.org/en/topic/education/overview>
- U.S. Department of Education. (1997) *Individuals with disabilities education act*. Retrieved February 10, 2020, from <https://sites.ed.gov/idea/>
- United Nation. (2018). *Universal declaration of human*. Retrieved February 13, 2020, from Rights <https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>
- Valentino, A. (2006). The individuals with disabilities education Improvement act : Changing what constitutes an appropriate education. *JL & Health*, 20, 139.
- Weller, K. (2016). *What is the universal declaration of human rights?*. Retrieved February 16, 2020, from <https://eachother.org.uk/universal-declaration-human-rights/>
- World Health Organization. (2011). *Summary : World report on disability*. Geneva: World Health Organization. Retrieved February 10, 2020, from https://www.who.int/disabilities/world_report/2011/report/en
- Yell, M. L., & Bateman, D. F. (2017). Endrew F. v. Douglas County School District (2017) FAPE and the US Supreme Court. *TEACHING Exceptional Children*, 50(1), 7-15.
- Yell, M. L., Katiyannis, A., & Hazelkorn, M. (2007). Reflections on the 25th anniversary of the US Supreme Court's decision in Board of Education v. Rowley. *Children*, 39(9).
- Zorek, J., & Raehl, C. (2013). Interprofessional education accreditation standards in the USA : a comparative analysis. *Journal of Interprofessional Care*, 27(2), 123-130.